

Life Style : Life

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2554 20:43

ชั้นหนังสือล่องหน ด้วยมนตร์นักวิทย์

โดย : จุฑารัตน์ ทิพย์นำภา

แปลกไหมถ้าเดินเข้าไปในห้องสมุดแล้วมองไม่เห็นหนังสือแม้แต่เล่มเดียว นั่นไม่ใช่ภาพจากจินตนาการ เพราะ **Bookless Library** กำลังมาแรงในยุคดิจิทัลทีเดียว

โดยภาพของ Bookless Library เกิดขึ้นจริงแล้วในหลายประเทศ ไม่เว้นแม้แต่ในประเทศไทย

แนวคิดการสร้าง Bookless Library มาถึงแล้วในบ้านเรา คำพูดนี้ฟังดูได้จากหนังสือกองโตในห้องสมุดของนักวิจัยที่เริ่มขยับขยาย แปลงเป็นรูปแบบการยืมคืนให้อยู่บนหน้าเว็บไซต์แทน

สภาพ ชัยธัมมะปกรณ์ ผู้อำนวยการฝ่ายบริการความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (STKS) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี STKS คือการเปลี่ยนแนวคิดห้องสมุดในรูปแบบใหม่ หรือ Marketplace of Knowledge ทุกองค์ความรู้สัมผัสได้ โดยเผยแพร่ข้อมูลในรูปแบบ

ในมุมมองของบรรณารักษ์ยุคดิจิทัล เธอยอมรับว่า สื่อใหม่มีบทบาทมากจนทำให้คนจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการอ่าน E-Book Read ปรากฏการณ์การอ่านในรูปแบบใหม่ ที่สามารถค้นหาหนังสือที่สนใจได้จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์พกพาอย่างแท็บเล็ต หรือแม้แต่โทรศัพท์ ทุกที่ทุกเวลา

ห้องสมุดเปลี่ยนไป

อนาคตของห้องสมุดอาจไม่จำเป็นต้องมีหนังสือวางไว้บนหิ้ง หรือชั้นหนังสือที่วางเรียงรายจนต้องขยายพื้นที่ มีเพียงคอมพิวเตอร์เครื่องเดียวก็สแกนค้นหาได้อย่างรวดเร็ว

จากความตั้งใจเดิมของ STKS ที่ต้องการสร้างศูนย์กลางความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตั้งแต่ปี 2550 โดยพยายามสร้างโซลูชันขยายให้อ่านง่ายสำหรับผู้ประกอบการหรือผู้ที่สนใจทั่วไปสามารถจับความรู้ทางวิทยาศาสตร์ที่มีอยู่ได้มากขึ้น

ณ ปัจจุบัน ความตั้งใจดังกล่าวจะไม่เพียงพอ เพราะบทบาทของห้องสมุดยุคดิจิทัลเริ่มขยายตัวออกไป จำเป็นต้องมีภารกิจเพิ่มเติมในแง่ของเก็บเป็นกระดาศ จะถูกแปลงให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลเพื่อเผยแพร่ข้อมูลให้ขยายออกไปในวงกว้าง

"พฤติกรรมของคนที่ต้องการหาข้อมูลที่สนใจจากหนังสือสักเล่ม เขาไม่ได้เดินเข้ามาที่ห้องสมุดหรือเข้ามาที่หน้าเว็บโดยตรง แต่จะค้นหาผ่านปรับเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น" เธอกล่าว

อย่างไรก็ตาม แม้การอ่านหนังสือในรูปแบบดิจิทัลอาจลดทอนเสน่ห์ของการอ่านหนังสือในรูปแบบเดิม ขาดบรรยากาศการเสพ จากที่เคยได้ลูบคลำแง่มุมของการอนุรักษ์ การเผยแพร่ข้อมูลที่เคยถูกเก็บเป็นกระดาศ ในรูปแบบดิจิทัลจะช่วยให้ข้อมูลขยายออกไปในวงกว้างมากขึ้น

"หนังสือหลายเล่มมีคุณค่า เป็นหนังสือเก่าที่เก็บอนุรักษ์ไว้อย่างดีจนทำให้คนรุ่นใหม่ไม่มีโอกาสได้เห็น หนังสือดีอาจหลงไปอยู่ในกันหลิบของ

เธอให้มุมมองในฐานะที่เคยทำงานอยู่ในสถาบันวิทยบริการที่มีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และว่า หนังสือหายากยิ่งต้องรีบทำให้อยู่ในประวัติศาสตร์หรือนักโบราณคดีมาทำ นับวันกระดาษก็จะมีแต่ผุพังไป กร่อน ขาด รอยแมลงและหนอนหนังสือมากัดกิน การรณรงค์ตามเทคนิคกำจัดหมาเห็ด อาจจะมีข้อเสียหนึ่ง ซึ่งถ้าไม่ทำอะไรเลยสักวันหนังสือที่มีคุณค่าก็อาจจะสูญหายไป

เทคโนโลยีช่วยสร้างคลังหนังสือ

สิ่งสำคัญที่สุดของการทำห้องสมุดดิจิทัล จำเป็นต้องมีกระบวนการเก็บ หรือดิจิทัลไปอีกรูปแบบหนึ่งสามารถเก็บสือเผยแพร่ได้ถ้าไม่ติดปัญหา

สามารถรองรับฐานข้อมูลที่มีขนาดจะต้องมีจำนวนเพิ่มขึ้น พร้อมทั้งบริหารจัดการข้อมูลที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ

นั่นเป็นเหตุผลที่ทำให้นักพัฒนาห้องสมุดในยุคใหม่จำเป็นต้องศึกษาเทคโนโลยี และพัฒนาทีมงานระบบที่สามารถรองรับการค้นหาข้อมูลได้ท
ที่ผ่านมามีสารสนเทศ STKS ได้พยายามพัฒนาเทคโนโลยีต่างๆ เข้ามาช่วยเสริม อาทิ การค้นหาคำศัพท์ด้วยเทคนิคการสร้างระบบค้นห
ถึงเทคโนโลยี OAI URL ที่สามารถเก็บเกี่ยวข้อมูลจากฐานข้อมูลระบบเปิดของห้องสมุดต่างๆ เข้ามารวมในฐานข้อมูลเดียวกันได้ นั่นเป็นโจทย์
"ปัญหาของการสร้างคลังหนังสือออนไลน์ คือเรื่องของลิขสิทธิ์ที่มีอยู่ในหนังสือแต่ละเล่ม ทำให้ฐานข้อมูลในระบบออนไลน์ ส่วนใหญ่มักออกม
เนื้อหาจากหนังสือทั้งเล่ม" เธอกล่าวยอมรับ

แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบัน STKS ได้รวบรวมเนื้อหาที่มีอยู่ทั้งหมด สร้างคลังเอกสารที่เป็น full text องค์กรความรู้หลายด้านโดยเริ่มต้นจากหนังสือที่เ
เลิร์นนิ่ง นอกจากนี้ยังได้รวบรวมคลังข้อมูลวิทยานิพนธ์แห่งแรกในประเทศไทย รวมฐานข้อมูลไว้ใน www.thaitheissis.or.th เนื่องจากพบว่าปัจ
มาก

จากเป้าหมายของ STKS ที่วางไว้ในตอนแรก คือยอดผู้เข้าชมที่ 3 หมื่นเพจวิวต่อวัน ซึ่ง ณ ปัจจุบันยังทำได้เพียง 1 หมื่นเพจวิวต่อวัน แต่ ณ บั
ขึ้นผ่าน เครื่องมือในการอ่านของยูเซอร์เจนเนอเรชั่นใหม่ ในมุมมอง iPad ที่จะเข้ามาช่วยเปิดโลกการอ่านให้กว้างขึ้น

"ณ ตอนนี้อาจต้องเพิ่มระบบ DRM หรือ Digital Write Management เข้าไปใน Bookless Library เพื่อให้รูปแบบการอ่านมีอารมณใกล้เคียง
จำกัดระยะเวลาในการยืม คืน เพื่อป้องกันการโหลดไฟล์หนังสือไปเก็บไว้โดยไม่ได้เปิดอ่าน หรือส่งต่อให้กับคนอื่น" เธอกล่าว

Bookless Library หรือ ห้องสมุดที่ไม่มีหนังสืออยู่เลยนั้นจะไม่ได้มาแทนที่ห้องสมุดในรูปแบบเดิม เพราะการศึกษาของคนไทยไม่เอื้อกับการไ
สมุดจริงจำเป็นจะต้องมีอยู่ ในขณะที่ Bookless Library เข้ามาช่วยเพิ่มช่องทางในการเข้าถึงหนังสือได้มากขึ้น จากที่เคยยืมหนังสือได้คนละเส
หลายคนเท่านั้นเอง

จากนี้ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการหนังสือที่มีอยู่อย่างไรเมื่อ**อัปเดต**เข้ามาแทนที่ จะผลิตหนังสือในรูปแบบของไฟล์ดิจิทัล หรือจะเลือกสแกนหนังสือ
"อย่าลืมว่ากุเกิลไม่ได้รู้ทุกเรื่อง ถ้าไม่มีคนสร้างข้อมูลขึ้นไปปรากฏอยู่บนเว็บ" เธอกล่าวทิ้งท้าย

Tags : [อัปเดต](#) • [ห้องสมุดออนไลน์](#)

ความคิดเห็นของชาวนี้

[เข้าสู่ระบบ](#) หรือ [สมัครสมาชิก](#)

เพื่อแสดงความคิดเห็น

แสดงความคิดเห็น

[เข้าสู่ระบบ](#) หรือ [สมัครสมาชิก](#)